

hangnevek

 [hangnevek.gif](#) [1]

 [hangnevekfacespaces.gif](#) [2]

 [hangnevekegbdffspaces.gif](#) [3]

A különféle [hangrendszer](#) [4]ekhez tartozó hangok (a [törzshang](#) [5]ok) megkülönböztető elnevezése Európa nagy részében: C, D, E, F, G, A, H.

Angliában és az USA-ban a H helyett B-t használnak.

A másik különbség, hogy az amerikai rendszerben nem használnak külön nevet a módosított hangokra; egyszerűen a hang betűje után odateszik, illetve mondják a megfelelő [módosítójel](#) [6]et (pl. Cisz = C# = C [sharp](#) [7], vagy: Esz = Eb = E [flat](#) [8]).

A hangok elnevezése Olasz-, Spanyol- és Franciaországban, valamint Dél-Amerikában a Guido-féle szótagokkal történik:

Do vagy Ut-Re-Mi-Fa-Sol-La-Si.

Arezzói Guido -középkori szerzetes- nevéhez fűződik a [szolmizáció](#) [9]s hangok rendszerének megalkotása.

Egy himnuszszövegre (Ut queant laxis) olyan dallamot komponált, mely minden kezdősora egy hanggal magasabban kezdődött, mint az előző, így az kiadta a skálát

A sorok kezdőszótagjából alakultak ki a szolmizációs hangok nevei:

-Ut queant laxis, resonare fibris, mira gestorum, famuli tuorum, solve polluti, labii reatur Sancte Iohannes.

(Ma is van olyan hely (pl. Franciaország, ahol „dó” helyett „ut”-ot használnak). Ezzel sokkal gyorsabban lehetett megtanítani a dallamokat (a pápához is elment, és bemutatta, ahogy a schola (azaz a gyerekekből is álló templomi kórus) 2-3 nap alatt megtanulta azt a dallamot, amelyet egyébként 2-3 hétig tanították szolmizáció nélkül.

-Szintén Guido alkotása a hangmagasságok szemléltetésére alkalmas Guidó-féle kéz (fenti ábra): a hangmagasságok egymást úgy követték, hogy a legmélyebb hang a hüvelykujj első ujjpercén foglalt helyet, majd pedig csigavonalban indult a kéztő felé, a kisujj felé.

(Forrás: [Trefort Zene Portál](#) [10])

► [enharmónia](#) [11]

Megjegyzés a hangnevekhez

Sokaknak okoz kavarodást a nálunk (és általában Európában) használt hangnevek, és az amerikai hangnevek közti különbség. Hallottam már több magyar klasszikus zenésztől, akik nem hitték el, hogy az amcsik a H hangot B-nek nevezik. Volt, aki azt hitte, én tanultam meg hibásan a hangokat... :-)

Nos, a tény az, hogy a jazz zene odaátról származik, ezért a legtöbb jazz fakebook, kotta, vagy zenei irodalom az amerikai rendszert használja. Sajnos emiatt ismerni kell, és felismerni is tudni kell mindkét megnevezést. Két fő különbség van a hangrendszerek között. A kisebbik az, hogy az amerikai rendszerben nem használnak külön neveket a módosított hangokra. Egyszerűen a hang betűje után odateszik (és mondják) a módosítójelet.

Pl. Cisz => C# = C sharp (ejtsd: sárp), vagy: Esz => Eb = E flat (ejtsd: flet).

A nagyobbik különbség, hogy ők a mi H hangunkat nevezik B-nek (a H hangnév náluk nem is létezik), és az európai B hang neve náluk Bb. Vagyis:

európai:	C	Cisz/De	D	Disz/Es	E	F	Fisz/Ge	G	Gisz/As	A	B	H
amerikai:	C	C#/Db	D	D#/Eb	E	F	F#/Gb	G	G#/Ab	A	Bb	B

A félreértések elkerülése végett egy olyan átmeneti megoldást is lehet alkalmazni, hogy a H hangot H-nak nevezzük, a B-t pedig Bb (Besz)-nek. Ez ugyan zeneelméletileg nem helyes, de a gyakorlatban ettől még jól használható. Ebben a könyvben mégis inkább meghagytam az eredeti amerikai hangneveket, hiszen az összes jazz anyagban, kottákban, stb. mindenhol ezt használják, így hosszabb távon mindenképp célszerű ezt megszokni.

Makrai Balázs

Forrás webcím: <https://www.zenci.hu/szocikk/hangnevek>

Hivatkozások:

- [1] <https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/hangnevek.gif>
- [2] <https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/hangnevekfacespaces.gif>
- [3] <https://www.zenci.hu/sites/www.zenci.hu/files/kep/09/hangnevekegbdspaces.gif>
- [4] <https://www.zenci.hu/szocikk/hangrendszer>
- [5] <https://www.zenci.hu/szocikk/torzshang>
- [6] <https://www.zenci.hu/szocikk/modositojel>
- [7] <https://www.zenci.hu/szocikk/sharp>
- [8] <https://www.zenci.hu/szocikk/flat>
- [9] <https://www.zenci.hu/szocikk/szolmizacio>
- [10] <http://www.trefort.elte.hu/%7Eenek/index.html>
- [11] <https://www.zenci.hu/szocikk/enharmonia>